

ПРОБЛЕМА ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В СИСТЕМУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Розглядаючи систему вищої освіти України в цілому як сферу формування суспільного інтелектуального потенціалу, від якої залежить усвідомлення ієрархії загальнолюдських цінностей, варто зазначити, що взаємовплив рівня свідомості й реальної дійсності зумовлює необхідність активізації виконання завдання сфери вищої освіти – генерування нових знань і формування, разом з традиційними, нових здібностей та вмінь. Ці процеси актуалізують інноваційний розвиток сучасної вищої освіти, основною метою якої стає не тільки формування певного рівня кваліфікації, а й розкриття творчого потенціалу, оволодіння методологією співпраці, розвиток інтелекту як інструменту свідомості, що неможливо без появи нових освітніх технологій, навчально-методичного та технічного забезпечення, зміни організаційно-управлінських структур і зміни парадигми фінансування освіти [1].

Специфіка навчання у вищій школі полягає в динамічності процесу пізнання, що виражається в постійному підвищенні рівня інформованості і, відповідно, кваліфікації, та приводить до інноваційної освітньої діяльності. Остання є процесом створення й реалізації інноваційних освітніх програм, що перетворюють освітні інновації на нові технології навчання й забезпечують зростання інтегральних показників результативності освітньої діяльності [2].

Стратегічною метою вищого навчального закладу в процесі реалізації інноваційних освітніх програм є розробка й упровадження інновацій, а також мобілізація його інноваційних можливостей щодо завдань, що забезпечують найбільшу цінність для всіх учасників освітньої діяльності: замовників, інвесторів, викладачів і студентів. Організаційний і економічний механізми управління вищою школою, перш за все, механізм її фінансового забезпечення не гарантують ні необхідної якості освіти, ні підтримки інновацій [3].

Підвищення ефективності фінансування освітніх інновацій в системі вищої освіти припускає зростання інвестицій, що направляються на модернізацію основних фондів і приріст нефінансових активів вищих навчальних закладів, оновлення їх матеріально-технічної бази, зниження диспропорцій у фінансуванні освітньої діяльності вищих навчальних закладів за його обсягами та суб'єктами такого фінансування, підвищення рівня оплати і інвестиційної привабливості педагогічної праці, розширення системи програмно-цільового фінансування вищої освіти на основі середньострокових і довгострокових цільових програм, покращення якості освітніх послуг в результаті зміни методики викладання у вищих навчальних закладах та зміна парадигми навчального процесу [4].

Пріоритетними шляхами впровадження інноваційних технологій в навчальний процес вищих учбових закладів на етапі розвитку сучасної освіти є: перепідготовка викладацького складу з метою освоєння останніх досягнень інформаційно-комунікаційних технологій; переймання позитивного досвіду щодо залучення бізнес-компаній у підтримці сучасних освітніх програм у вузах; запровадження читання спецкурсів англійською мовою з метою підготовки фахівців європейського рівня; застосування засобів ІКТ в навчальному процесі для досягнення головної мети – зменшенні невідповідності освіти до вимог на ринку праці [5].

Інновацію варто розглядати як реалізоване нововведення в освіті – у змісті, методах, прийомах і формах навчальної діяльності та виховання особистості (методиках, технологіях), у змісті та формах організації управління освітньою системою, а також в організаційній структурі закладів освіти, у засобах навчання і виховання та у підходах до соціальних послуг в освіті, що суттєво підвищує якість, ефективність та результативність навчально-виховного процесу [6].

Значну роль у формуванні інноваційних процесів в останнє десятиріччя відіграли тенденції розвитку педагогічної науки й практики: поєднання інноваційних змін з освітніми реформами, активізація інноваційного руху педагогів-практиків, створення міжнародних інноваційних мереж, державних інфраструктур з координації інноваційних процесів, підтримки недержавних утворень. Результати інноваційної діяльності педагогів дозволили утвердити альтернативність педагогічних систем; подолати стереотипи педагогічної і управлінської діяльності щодо нових цілей і стратегій в освіті; розширити мережу інформаційних джерел; утвердити соціально-педагогічну роль ініціативи освітян [7].

Цілком закономірним для утилізації проблеми впровадження інновацій в систему вищої освіти України є створення Інституту інноваційних технологій і змісту освіти, складовими частинами головної мети якого є задоволення зовнішніх потреб галузі освіти і суспільства, а саме: проведення науково-методичних досліджень та розробок у напрямках: змісту всіх рівнів освіти і виховання, технічних і навчально-методичних засобів освіти, проблем ресурсного (кадрового, організаційного, фінансового й матеріально-технічного) забезпечення освіти; втілення результатів науково-методичних досліджень та розробок у практику освіти, впровадження інноваційних технологій, забезпечення закладів освіти новими засобами, науково-методичними й навчальними виданнями, підручниками. У напрямі інноваційних технологій Інститут проводить діяльність щодо створення єдиного порталу освіти та телекомунікаційної мережі, електронних бібліотек, баз даних, систем тестування та дистанційного навчання. Для цього співробітниками здійснюється збір, аналіз та відбір інформації з передового вітчизняного і закордонного педагогічного досвіду, виконуваних у галузі наукових досліджень і розробок, законодавчих і нормативних актів, що стосуються освітянської діяльності [8].

Впроваджуються інноваційні виховні системи в систему вищої освіти України, проектні технології з метою подальшого розвитку вищих навчальних закладів (технології: удосконалення та покращання існуючих елементів освітньої системи позашкільних навчальних закладів; створення цілісної системи дидактичних засобів шляхом оновлення змісту освіти, методів і прийомів виховання) [9].

Основу інноваційних процесів в системі вищої освіти України складають дві важливі проблеми педагогіки - проблема вивчення, узагальнення і поширення

передового педагогічного досвіду та проблема впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику. Результатом інноваційних процесів слугує використання теоретичних і практичних нововведень, а також таких, що утворюються на межі теорії і практики. Учитель може виступати автором, дослідником, користувачем і пропагандистом нових педагогічних технологій, теорій, концепцій [10].

Висновок:

Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні характеризується відходом від тоталітарної уніфікації і стандартизації педагогічного процесу, інтенсивним переосмисленням цінностей, пошуками нового в теорії та практиці навчання і виховання. Цей процес не може бути стихійним. Він потребує управління. Для сучасного етапу розвитку освіти в Україні характерна широка наявність у ньому інноваційних процесів. Інноваційна діяльність в Україні передбачена проектом Концепції державної інноваційної політики та проектом Положення «Про порядок здійснення інноваційної діяльності у системі освіти» [11].

Інновації є суттєвим діяльним елементом розвитку освіти взагалі, реалізації конкретних завдань у навчально-виховному процесі. Виражаються в тенденціях накопичення і видозміни ініціатив і нововведень в освітньому просторі; спричиняють певні зміни у сфері освіти. Стрижнем інноваційних процесів в освіті є впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику, вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду [12].

Інновації в вищій освіті України є невід'ємною його частиною, з розвитком суспільства, та технологій ми не можемо, обійтись без нововведень, в освіті. Інновації в системі освіти, допомагають нам краще розробити систему, завдяки якій ми зможемо передавати і засвоювати якомога більше знань, яких з часом стає дедалі більше [13].

Інновації є суттєвим діяльним елементом розвитку освіти взагалі, реалізації конкретних завдань у навчально-виховному процесі. Виражаються в тенденціях накопичення і видозміни ініціатив і нововведень в освітньому просторі; спричиняють певні зміни у сфері освіти [14].

Список використаної літератури :

1. Абасов З.А. Понятійно-терминологический аппарат инновационной педагогической деятельности / Абасов З.А. //Философия образования. – 2006. - №1(15). – С.56-62.
2. Алфімов Д.В. Інноваційна освітня система: шляхи відродження / Алфімова Д.В. //Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи – К.: Логос, 2009. – С. 158-160.
3. Буркова Л.В. Класифікація педагогічних інновацій як елемент механізму управління інноваційним процесом в освіті / Буркова Л.В. // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи – К.:Логос, 2010. – С. 231-238.
4. Даниленко Л.І. Управління процесом здійснення інноваційної діяльності в системі загальної середньої освіти / Даниленко Л.І. //Післядипломна освіта в Україні. – 2010. - №3. – С.70-74.

5. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності // Наказ МОН України №522 від 07.11.2012р.
6. Полонский В.М. Инновации в образовании (методологический анализ) / Полонский В.И. //Инновации в образовании. – 2011. – №2. – С. 4-13.; 2007. –№3. – С.4-12.
7. Пулина А.А. Менеджмент образовательных инноваций как одно из основных направлений деятельности городского методического центра / Пулина А.А. //Инновации в образовании. – 2010. – №3. – С. 30-348.
8. Самохин В.Ф., Чернолес В.П. Педагогические инновации в системе профессионального образования: цели и сущность / Самохин В.Ф. //Инновации в образовании. – 2009. – №6. – С. 4-9.
9. Сафіулін В.І. Інноваційний пошук нових технологій навчання / Сафіулін В.І. //Інноваційні пошуки в сучасній освіті – К.: Логос, 2008. – С. 53-64.
10. Слободчиков В.И. Проблемы становления и развития инновационного образования / Слободчиков В.И. //Инновации в образовании. – 2010. - №2. – С.4-18.
11. Черней С. Інноваційні засоби навчання як об'єкт проектно-методологічної роботи в педагогіці – К.:Логос, 2009.
12. Шилов К.В. Классификация инноваций / Шилов К.В.// Инновации в образовании. – 2010. – №3. – С. 52.
13. Загвязінській, В.І. Інноваційні процеси в освіті та педагогічна наука / В. І. Загвязінській // Інноваційні процеси в освіті: Збірник наукових праць. - Тюмень: 2012. - С. 8.
14. Лазарев, В. С. Управління нововведеннями - шлях до розвитку школи / В. С. Лазарев // Сільська школа. - 2009. - № 1. - С. 16.